

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК З ПРИЙМЕННИКОМ *ПО* У СТРУКТУРІ РЕЧЕННЯ

Значення відмінків формуються на основі їх синтаксичних функцій у словосполученні та реченні. І відмінок як носій цих значень не закріплений за якоюсь однією синтаксичною функцією, а синтаксична функція залежить від його граматичних зв'язків і відношень у конкретному реченні чи словосполученні.

Відмінок існує в мові як одиниця багатозначна. Це стосується як безприйменникових, так і переважної більшості прийменникових форм. Кожному відмінкові властива своя система значень. Окремі значення відмінків у структурі речення можуть зближуватися, а іноді й збігатися, але системи значень загалом у різних відмінків ніколи не бувають ідентичними [1, 479]. У системі значень кожного відмінка одні є функціонально головними, центральними для нього, а інші становлять семантичну периферію. Основні значення переважно не мають лексико-семантичних обмежень, а для периферійних таке лексико-семантичне чи синтаксичне обмеження властиве.

Відмінкова система іменників поєднує як безприйменникові (синтетичні), так і прийменникові (аналітичні) форми, які можуть виконувати різні синтаксичні функції. За спостереженнями дослідників, частотність і різноманітність значень синтетичних та аналітичних форм різна. На думку В.В.Виноградова, система аналітичного, прийменникового вживання відмінків за багатством і різноманітністю функцій значно переважає синтетичне їх вживання [2, 143]. У цьому плані особливо показовим є місцевий відмінок, який має лише аналітичні форми.

У статті проаналізовано семантико-синтаксичні функції місцевого відмінка в структурі речення з прийменником **по**¹

Первинною семантико-синтаксичною функцією місцевого відмінка є локативна, статичної локалізації (*стояти при столі, розміститися по кімнатах*). Місцевий відмінок вживається також у вторинній семантико-синтаксичній функції динамічної локалізації (*йти по вулиці, бігти по стежці*). Вторинна функція місцевого відмінка не обмежується лише динамічною локативністю, семантико-синтаксичний діапазон цього відмінка у вторинній функції широкий [3, 80-81].

Форма місцевого відмінка з прийменником **по** частовживана та полісемантична, і семантика цієї відмінкової форми виявляється у конкретній семантико-граматичній структурі речення.

Місцевий відмінок з прийменником **по** найчастіше виражає просторові відношення і вживається в основній своїй функції обставини місця. Такі

¹ З прийменниками *в* і *на* див. статті в „Науковому часописі” (Серія 10. – Вип. 1. – К., 2005; Серія 10. – Вип. 2. – К., 2006).

обставини виражені тими іменниками, які здатні поєднуватися з дієсловами локативної валентності.

Це передусім іменники, які можуть вказувати на предмет, місце, на поверхні яких відбувається дія, рух або хтось чи щось перебуває, розташоване, розміщене. Такі іменники можуть позначати необмежений простір: *І ти, білолиций, По синьому небу вийдеши погулять* ,, (Т.Шевченко); *Плине по небу і в хмари розрісся, Вітер геть-геть через ниви понісся* (Я.Щоголів); *Тоді мене, мила, ждати-підждати, Як стане по небу грім гримотати* (Нар. пісня); *Ой по горі мак цвіте, Долиною козак іде...* (Нар. пісня); *Не вертаються три брати, По світу блукають* (Т.Шевченко); *По глибоких долинах подекуди зеленіють дубові та грабові старі ліси* (І.Нечуй-Левицький); *Сього цвіту, кажуть, по всьому світу* (П.Куліш); *Тоді мене, мила, ждати, Як стане по степу вітер повівати, Ковилу та комиш по степу розсипати!* (Нар. пісня); *А по степу поволі рухається отара...* (О.Гончар); *...лише де-не-де літаки, як цикади, дрімають по степу* (О.Гончар).

Іменник земля [4, III, 557-558] з прийменником **по** у реченні виконує функцію обставини місця з різними відтінками: *З тих пір фіалка, синя і маленька, По всій землі між травами цвіте* (Ф.Малицький) - необмежений простір, місце життя і діяльності людей, на що вказує і неозначений займенник **всій**; *Спинюся я і довго буду слухать, як бродить серпень по землі моїй* (Л.Костенко) – рідна країна, край, семантику уточнює займенник **моїй**; *Стоять вони удвох коло отари в степу – один, що все пішки ходить по землі, другий, що півжиття проводить у небі* (О.Гончар); *Собор послався тінню по землі...* (М.Рильський); *По садочку ходить вітер, Грає пісню на гіллі, Посипає біли цвітом, Наче снігом, по землі* (Н.Калюжна); *Пройде тихий дощик – і весна ще дружніше стелить по землі оксамитовий килим трав з барвистими візерунками квітів на ньому* (Журнал) – земляна поверхня, площина, по якій ходять, на що вказують і дієслова, з якими це слово пов'язане.

Іменник **поле** з прийменником **по** найчастіше виступає з першим значенням як безліса рівнина, рівний великий простір [4, IV, 61-62], виконуючи в реченні локативну функцію: *По діброві вітер виє, Гуляє по полю...* (Т.Шевченко); *Ходила дівчина по полю, Сіяла долю з приполю* (Нар. пісня); *Неси ж мене, коню, по чистому полю* (І.Франко); *Поволі, поволі по синім полі дими кружляють на вольній волі* (Б.-І.Антонич); *Летять по полю білі коні – Вітрів січневих табуни* (Д.Павличко). Локативну функцію виконує також іменник **нива** з прийменником **по** зі значенням поле, ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури [4, IV, 408-409]: *Коні сіпнули, пішли по ниві* (П.Мирний); *По ниві жита пройшовся легіт і підняв над нею зеленово-жовтуватий пилок* (М.Олійник). Локативна семантика властива також іменнику **село**, яке вживається з різними значеннями – населений пункт, сільська місцевість взагалі, жителі села [4, IX, 119]: *Іду по рідному селу* (Д.Павличко); *Півні заспівали по селі* (Марко Вовчок); *А по селу пішла неслава Правда і тому страшна* (Д.Павличко).

З аналогічним обставинним значенням виступає іменник **ліс, бір, яр** з прийменником **по** у місцевому відмінку: *Як вирветься сокира з рук – Пішла по лісу косовиця...* (Т.Шевченко); *По темних борах, по глибоких ярах* ночами ходила мара (Нар. казка).

Іменники у місцевому відмінку з прийменником **по** можуть вказувати на місце чи предмет, вздовж якого відбувається дія або хтось чи щось перебуває, розташовується, розміщується: *По крутих схилах* балки росли буйні трави (І.Цюпа); *Морок виповнював глибокі чорторії, що збігали в долину по схилу* прибережного узгір'я (М.Коцюбинський); *Осінній вітер шумів і свистів по вузьких вуличках* Борислава... (І.Франко); *Все ближче по шляху* валка з хлібом (А.Головка); *Він проходить по селу* з кінця в кінець (Л.Ковальська); *Спокійно по косих лінійках* Спускається перший сніжок (В.Мисик).

Місцевий відмінок з прийменником **по** може вказувати на кілька однорідних місць, стосовно яких виконується, відбувається дія: *Хто не чував По селах* вечорами – І жартівливих, і сумних [пісень]? (М.Чернявський); *За вітром слава* полетіла по всіх усюдах і кутках, по байраках і по садках (Л.Глібов); *Розклада весна багаття по обочах і садках* (Д.Павличко); *По осінніх городах* пахне кропом і огуддям... (В.Корж); *По осінніх городах, по стежках* по козиних сизі-сизі .. тумани (В.Корж); *Се, що з порожніми сумками Жили* голодні під тинами, Собак дражнили по дворах... (І.Котляревський); *Вже для мене* тяжкі подорожні сакви, Та за мене мандруєте ви *По* камінних дорогах, по сизих степах (М.Рильський); *Ходимо по тих дорогах* один до одного в гості (М.Гриценко); *Ще недавно ми ходили по заросених стежках...* (Т.Масенко); *Не диха вітер. Сонце в плечі. По межах,* де збуяв пирій, стрибають коники... (М.Драй-Хмара); *Незабаром хвиля пішла по річках* (І.Багмут); *Була гроза, по горах* в'ється дим... (М.Рильський); *Не ламайте, люди, по лугах* терну, У лузі терен – Ганнині очі! *Не ламайте, люди, по лугах* калини, У лугах калина – то Ганнина краса (Нар. пісня); *А бусли* лячно замахали крильми то тут, то там по лісових болотцях (Григір Тютюнник); *Уже рудіють на газонах* трави І дощ упертий по дахах шумить (М.Рильський); *Зверху криші по різьках* шпилі... (П.Куліш); *По кузнях* грюкали молоти, бо ж треба було скувати кілька десятків тисяч підків (О.Ільченко); *Люблю я й досі* присмерки прозорі Квітневих вечорів і чорні сіть Вишневих, яблуневих верховіть І по калюжах ніжнотонні зорі (М.Зеров); *Рибалка* ходить по дібровах, Де чорний дрізд у муравах шовкових Шукає спілих медових ягід... (М.Рильський); *Тридцять тисяч тонкорунних овець* бродять отарами по степових відділках... (О.Гончар); *Всіх чабанів по кошарах* [Лукиа] об'їжджає... (О.Гончар); *Хіба мало цього залізобетону по кабінетах...* (О.Гончар). Часто при іменниках з прийменником наявні узгоджені означення, виражені прикметниками чи займенниками прикметникової парадигми (**по осінніх городах, по стежках козиних, по камінних дорогах, по сизих степах, по заросених стежках, по лісових болотцях, по степових відділках, по всіх усюдах і кутках, по тих дорогах**).

Місцевий відмінок з прийменником **по** може вказувати на місце, певну площину, по якій хтось чи щось рухається у певному напрямку. У таких реченнях присудок виражений переважно дієсловами зі значенням руху: *Я по воді піду* (М.Руденко); *А по долині, по роздоллі Із степу перекотиполе Рудим ягнятчком біжить До річечки води собі напитись* (Т.Шевченко); *Круги пішли по воді* (А.Головка); *І вітер у вечірній тиші побіг по улиці за синім клаптем* (М.Рильський); *Ой по лужечку ходжу та калиноньку ламаю* (Нар. пісня); *Що ж – нехай не ми вже будем У закоханні безмовнім По Хрещатику ходити...* (М.Рильський); *Він, як і Турчинський, вільно чвалав по мокренькій жорсткій долівці* (О.Досвітній); *Юрко гордо ходив по хаті, мов півень по траві* (П.Козланюк); *Сергій звівся на ноги і легко поніс по ріллі своє м'язисте і легке тіло* (Г.Тютюнник); *Я по садочку ходжу, цвіт-калину ламаю* (Нар. пісня); *По садочку ходжу, черешеньку саджу...* (Нар. пісня); *Плавай, плавай, лебедонько, по синьому морю...* (Т.Шевченко); *Місяць на небі, зіроньки сяють, Тихо по морю човен пливе* (Нар. пісня); *Ой ти ж роде мій, роде, родоньку! Чом бур'ян пішов по городоньку?* (Л.Костенко); *По городу ходжу, руту-м'яту саджу* (Нар. пісня); *Коли квочка занепокоїться і курчата грудочками покотяться по двору, так і пильнуй, - то вже в небі орел чи шуліка завис* (О.Гончар); *Експерсія їхня розбрелася по острову* (О.Гончар); *У серпневі дні передосінні Ходив по занехаяній руїні І думав про хатини вівчарів* (Д.Павличко); *Вересень пройшов по саду, І запахло стиглими ранетами* (Б.Олійник).

Форма місцевого відмінка з прийменником **по** може вказувати на послідовність у розташуванні, розміщенні певних предметів, осіб, на послідовну зміну однієї дії, особи, одного стану, предмета, явища іншою дією, особою, явищем: *Сім струн я торкаю, струна по струні* (Л. Українка); *Версту по версті місив ногами Давид* (А.Головка); *Пливуть година по годині в тиші нічній* (В.Сосюра); *Іван Сидорович уже листав лівою рукою книжки.. і одну по одній скидав на підлогу* (П.Панч).

Іменники з прийменником **по** у місцевому відмінку можуть виражати часові відношення [5, 494; 6, 129; 7, 464; 8, 129]. Вони у реченні виконують функцію обставини часу, вказуючи на дію, подію, після яких щось відбувається, настає, змінюється, або на особу, після якої щось лишається: *По теплому дощі вгрузають босі ноги В м'яку, живу теплінь піщаної дороги* (М.Рильський); *По сміху плач наступає* (Номис); *По війні приходив ти до мене і читав поезії свої* (П.Тичина); *Щедра осене! В засіках Розсип жовтого зерна, По трудах людських великих – Гра веселого вина* (М.Рильський); *Він син був богобоязливий, По смерті батька не цуравсь* (І.Котляревський); ... *їх Господь за подвиги в житті, сподобив бути нетлінними по смерті* (Л.Костенко).

Іменники, які вживаються з прийменником **по** у місцевому відмінку, загалом семантично не обмежені, хоч все-таки це переважно ті, що безпосередньо чи опосередковано пов'язані з часом, але він не чітко регламентований, приблизний: *По якійсь хвилині вона [Тоня] вже,*

розшаріла, стояла за тополю... (О.Гончар); *А коли брат замовк, по якійсь хвилині запитала...* (О.Гончар).

Конкретну невизначеність, приблизність часу підсилює неозначений займенник **якійсь**, який з іменником у місцевому відмінку становить семантично нерозкладне словосполучення з темпоральною семантикою „згодом”. З прийменником **по** у місцевому відмінку бувають також іменники, що позначають нечіткий час доби. Вони у реченні, виконуючи функцію обставини часу, вказують на час, який передував наступній дії. У таких конструкціях прийменник **по** синонімічний до прийменника **після**: *Він тільки що роздягсь з каптана І смачно по вечері спав* (І.Котляревський); *Вставши гості по обіді, взялися до танцю* (Нар. пісня); *Твердохліб зрадів, коли одного дня, десь по обіді, до нього завітала ... Ярина* (І.Цюпа); *Цей день так і минув: біля воза до обіду провозилися, по обіді в клуні віяли зерно* (А.Головко).

Місцевий відмінок з прийменником **по** може вказувати на певний, чимось характерний відрізок часу, коли протікає дія, або коли є вказівка на час регулярно повторюваної дії: *Все йшло, як треба; по косовиці жнива наставали, як і щороку* (А.Свидницький); - *А ти, сину, ... полагодиш свою хату та по зеленій весні, по теплій погоді й перейдете на своє хазяйство* (П.Мирний); *Та вже й тепер Україна ... міняється помітно – і то, сказати б, не тільки місяць по місяцю, а день по дню* (П.Тичина); *Вишнівчани працювали нехотя, по неділях і по релігійних святах на роботу не виходили* (Г.Тютюнник); *Той ліс, що я дитиною садив, Гуде й шумить на кам'янім узгір'ї. Там поселились невідомі звірі, По ночах стогне загадковий див* (Д.Павличко); *В мене будуть люди по суботах збиратися не бесіди* (Л.Українка); *По вівторках у Будинку письменників України збирається творча молодь* (Газета).

Місцевий відмінок з прийменником **по** може вказувати на певний час у годинах: *Час не стояв, було вже щось по п'ятій* (М.Коцюбинський); *Заходьте до мене по дванадцятій; По сьомій буває вже зовсім темно.*

Іменники з прийменником **по** у місцевому відмінку можуть виражати не лише локальні та темпоральні відношення, але й інші, виконуючи у реченні функції обставин способу дії та причини. Семантика іменників, як і дієслів, які з ними пов'язуються, не обмежується, але це переважно іменники з абстрактним значенням: *Син замість батька пішов у острог, по своїй охоті чи що?* (Г.Квітка-Основ'яненко); *Тут всяккі були цехмістри, І ратмани, і бургомістри, Судді, підсудки, писарі, Які по правді не судили...* (І.Котляревський); *Збираються чабани, обв'язуються вірвовками ... і по черзі спускаються у возку колодязну глибінь* (О.Гончар); *Може, й справді по такому ділу прибув...* (О.Гончар); *Я по праву старшого з тобою говорю* (О.Гончар); *Брали для цього старі, спрацьовані скати, розрізали їх навпіл по кругу...* (О.Гончар); *...Лукія... видасть по заслугі хоч кому* (О.Гончар); *А катюзі, як кажуть, буде по заслугі* (Л.Глібов); *Якщо по суті розібратись, так оце в мене і є справжній літак* (О.Гончар); *Он вчора по районному радіо казали, що відкрилось те кляте полювання* (О.Гончар); *І людям всього*

радгоспу, всіх відділків (що вона їх **по** давній **пам'яті** зве хуторами) доводиться вічно жити під бентежливим гуркотом (О.Гончар).

Іменники з прийменником **по** у місцевому відмінку, крім обставинних, можуть виражати об'єктні відношення, вказуючи на об'єкт, на який безпосередньо спрямована дія. Семантика іменників необмежена, пов'язуються вони з дієсловами **бити, барабанити, грюкати, стукати, вдаряти, гамселити, гатити** тощо: *Корній сам співав дужим голосом, зсунувши брови та від часу до часу стукаючи кулаком **по столі*** (Л.Українка); *Дзвонить білобородий професор-голова. Стукає дзвоником **по столу*** (О.Довженко); *За кілька хвилин було чути, як вона біла **по клавішах** і тріпала стиркою **по струнах** фортепіано, витираючи його* (Л.Українка); *Тимофій бере долото, злегка сокирою б'є **по ньому** – робить зарубки* (М.Стельмах); *Знову грюкав **по столу** Риндін і намагався покрити своїм голосом гармидер* (О.Донченко); *Хмельницький барабанив пальцями **по столу*** (Н.Рибак); *Не один торгав запори, а то й гамселив дрюком **по замку*** (А.Головко); *Антін з усієї сили гатить молотком **по синьому жалу коси*** (С.Чорнобривець); *Брянський і Черниш ударили **по конях** і поїхали швидше* (О.Гончар); *І раптом ліс охнув від жаху – так **по ньому** вдарило згори* (Григір Тютюнник).

Іменники у місцевому відмінку з прийменником **по** можуть вказувати на того (те), хто чи що є об'єктом турботи, туги, уболівання тощо: *Козак, сумуючи в чужому краї, звертається до солов'я: „Ой рад би я щebetати – В мене голосу нема, Істерявся голосочок, Істерявся мій тоненький, По чужих садах літаючи, **По батькові, по матері** тужачи, **По батькові** тужачи, **По матері** плачучи”* (Нар. пісня); *З-під явора вода тече, **По Михайлі** мати плаче* (Нар. пісня); *Як зозуля, плакала вітчизна, Чайкою надморською тужила **По співцеві** вся земля болгарська, **По співцеві**, що поліг за неї* (М.Рильський); *- **По мені** нікому буде плакати – я круглий сирота* (Л.Первомайський).

Форма місцевого відмінка з прийменником **по**, який вживається з іменниками конкретного значення, теж у реченні виконує функцію непрямого додатка: *Покотилася смола сльозинками **по стовбуру**, залила, загоїла рани, затопила гусінь* (І.Прокопенко); *Снують вони **по квітах**, перелазять моторно з однієї квітки на другу, щоб швидше набрати меду* (О.Копиленко); *Він так і до дула пішов **по гілці** – заплющений* (Григір Тютюнник); *Застукав дятел **по сосні*** (Д.Павличко).

Окремі іменники у місцевому відмінку з прийменником **по** у реченні виражають синкретичні обставинно-об'єктні відношення. Вони можуть вказувати на сферу діяльності, на те, що в межах чогось щось поширюється: ***По службі** ти високо підеш, хороше жити будеш* (Г.Тютюнник); *Мартин вийшов поратись **по хазяйству*** (Г.Косинка); *Наказ **по університету** щодо внутрішнього розпорядку стосується кожного; Розпорядження **по інституту*** тощо.

Синкретизм також виявляється при поєднанні деяких іменників просторового значення з дієсловами руху: *Не піду за тобою **по росах**, На*

плече не схило голови (М.Подольян); ... ми блукали **по росі-траві**, У степу, де турса плюскала за обрій (В.Чумак); Хлопці мандрували сім літ та **по запічку**, А чотири та **по припічку** (Нар. пісня); Нема мого миленького, нема його тут: Посходила **по слідочках** шавлія та рута (Нар. пісня); А над самою водою верба похилилась. Аж **по воді** розіслала Зеленії віти (Т.Шевченко); То одне, то друге диво раптом промайне **по екрану** (О.Гончар); Тільки дума невесела, мов жебрак, **по душах** (І.Франко); Та верби похилялися додолю, червоні ружі зблідли на виду, бо вже погналось перекотиполе за літом – **по гарячому сліду** (Л.Костенко); Я мовчки взяв тебе за білу руку **Й повів по сліду** керзових чобіт... (В.Ладижець); Ой неправду кажеш, дочко, **по очах** упізнаю... хто ж стояв у тім садочку в білім платті у маю (І.Гончаренко).

Якщо іменники з прийменником **по** поєднуються з дієсловами іншої семантики, то вони теж виступають з ними в об'єктні відношення і виконують функцію непрямого додатка: Підкови коней дзвінко стукали **по плитах** (П.Вернигора); Заструментить **по всіх її жилах** цілющий сік (А.Назаренко); Блискавиці пролітали йому над самісінькою головою, громами кптілися **по його спині** (Григір Тютюнник); Краплі води котилися **по кривому дзьобові** і спускалися вниз (Григір Тютюнник); В хлюста, в пари, в візка іграли І дамки **по столу** совали (І.Котляревський); Не беріть із зеленого лугу верби Ні на жовті піски, ні на скелі, Бо зів'яне вона від жаги і журби **По зеленому лузі** в пустелі (О.Олесь); Хоч не **по коню**, та **по оглоблях**, - все одно батогом (Нар. прислів'я); Хто під вогке рокотання Миких крапель **по шибках** Нагадає про кохання Дивним огником в очах? (М.Рильський); На кожній руці в нього **по годиннику** (О.Гончар); І ті були так лигомінці, Піддурювали що дівок, Що в вікна дрались **по драбинці** Під темний тихий вечорок (І.Котляревський).

Прийменник **по** може вживатися з деякими іменниками у місцевому відмінку, які не цілком втрачаючи чвоє лексичне значення, утворюють з наступним іменником абсолютної семантики нерозкладне словосполучення: Без людей, без весла він [човен] до неї пливе **по блакиті води**, як створіння живе (Д.Павличко); Вони поспішали, випили нашвидкуруч **по склянці молока** (О.Гончар); А послі танців веренухи **По філіжанці** піднесли (І.Котляревський); Хтось подає думку попробувати пробиратись **по дну рову праворуч** (О.Гончар); ...лише коли-не-коли буває там з'явиться біле крило рибальського парусника, який потім довго-довго, цілу вічність пропливає **по лінії небосхилу**... (О.Гончар); І навіть Василь Карпович ... подерся **по крутосхилу кургана** до гурту (О.Гончар); Пішла хвиля **по гладенькому поверсі** води (І.Нечуй-Левицький); Як зацькований, блукав Віталій **по закутках** парку (О.Гончар); Тебе п'янить стихія льоту, А я тривожуся, що ти [чайка] Вже назавжди, без повороту **По тихім дзеркалі** води Черкнеш грудьми... (Я.Шутько).

Проаналізований фактичний матеріал дає змогу зробити висновок про те, що місцевому відмінку з прийменником **по** властивий широкий діапазон вираження семантико-синтаксичних відношень і формально-граматичних

функцій у структурі речення та словосполучення. Залежно від семантичних типів предикатів, з якими поєднується іменник (інше субстантивоване слово) з прийменником **по**, ця форма місцевого відмінка може виконувати свою первинну локативну функцію, коли предикат має локативну валентність, а також виступати у вторинній функції – темпоральній, каузальній, об'єктній, коли предикат має інші валентнісні особливості. У формально-граматичній структурі речення іменники, які з ними пов'язуються, виконують роль обставини часу, способу дії, додатка.

Іменники з прийменником **по** у місцевому відмінку нерідко також виражають синкретичні обставинно-об'єктні відношення, коли на власне локальні нашаровуються об'єктні відношення чи, рідше, навпаки.

Дослідження функціонування місцевого відмінка з прийменником **по** показує, що ця відмінкова форма, як і з прийменниками **в** та **на**, є спеціалізованою, типовою і функціонально активною у вираженні локальних відношень у сучасній українській мові, хоч їй (у меншій мірі) властиві й інші функції у семантико-граматичній структурі речення.

Література:

1. Русская грамматика. – Т.1. – М.: Наука, 1980. – 683 с.
2. Виноградов В.В. Русский язык (грамматическое учение о слове). – Изд. 2. – М.: Высшая школа, 1972. – 614 с.
3. Вихованець Іван, Городенська Катерина. Теоретична морфологія української мови. – К.: Пульсари, 2004. – 398 с.
4. Словник української мови. В 11 т. – К.: Наук. думка, 1970. – 1980.
5. Сучасна українська літературна мова. За ред. І.К.Білодіда. Морфологія. – К.: Наук. думка, 1969. – 577 с.
6. Вихованець І.Р. Прийменникова система української мови. – К.: Наук. думка, 1980. – 386 с.
7. Сучасна українська літературна мова. За ред. А.П.Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 493 с.
8. Грамматика русского языка. – Т. 1. – Фонетика и морфология. – М., 1952. – 720 с.

М.Я.Плющ

ПРИЙМЕННИКОВО-ВІДМІНКОВА ФОРМА ІМЕННИКА У ФУНКЦІЇ ІМЕННОГО СКЛАДЕНОГО ПРИСУДКА

У синтаксисі речення знаходить відображення вся специфіка мови, а особливо специфіка морфології слова і функціональних параметрів форм лексико-граматичних класів слів (частин мови), закономірності структурування речення (висловлення). „У висловленнях як комунікативних реалізаціях речень, — пише А.П.Грищенко, — набувають актуалізованого вияву притаманні мові... правила, які позначають: а) закономірності внутрішньої сполучуваності форм слів (словоформ), належних до відповідних частиномовних парадигм; б) закономірності репрезентації